

گُردان: واحد نظامی
 مرخصی: رفتن از محل کار برای زمانی معین
 جبهه: محل نبرد و مبارزه با دشمن، میدان جنگ
 ول: آزاد، رها
 چه بسا: بسیار، فراوان
 به کام تلخ کنند: برای من ناخوشایند و آزاردهنده کنند.
 تسویه: برابر کردن حساب
 طَفَره رفتن: کوتاهی در کار، سر دواندن
 بالأخره: عاقبت، سرانجام
 مثل باد گذشت: به کنایه، تند گذشت. (تشبیه هم دارد)
 اعزام: فرستادن، روانه کردن
 الحمدلله: خدا را سپاس، سپاس ویژه خداست
 فرصت: زمان مناسب
 هول بودم: ترسیدم، شتاب داشتم
 پاورچین پاورچین: آهسته و بی سر و صدا راه رفتن
 سوءظن: بد گمانی
 پز دادن: خودنمایی کردن، تکبر کردن
 یک عالمه: بسیار زیاد
 هوا پس است: مطابق میل نبودن اوضاع، احساس خطر کردن
 مثل فتر از جا پریدم: کنایه و تشبیه از تند و سریع پریدن
 کُلون: قفل چوبی که پشت در نصب کنند و با آن در را ببندند.
 ژیان: خشمگین، خروشنده

چریک: کسی که داوطلبانه می‌جنگد، سرباز شجاع
 ثواب: پاداش، اجر آخرت
 پُل صراط: اشاره است به روز قیامت که همه باید از آن پُل عبور بکنند اما انسان‌های خوب در جهنم نمی‌افتند.
 بهمان: شخص یا چیزی که ناشناس و نامعلوم باشد، معمولاً با «فلان» به کار می‌رود.
 چینه: دیوار گِلی
 عُذرخواهی: معذرت‌خواهی
 حلال کردن: گذشتن از گناه و بدی کسی
 دهان بوی شیر دادن: کنایه از بچه بودن
 بُفض: گرفتگی گلو از غصه و ناراحتی
 جگرخون کردن: بسیار ناراحت و آزرده کردن
 مثل رعد پریدن: کنایه از تند پریدن (تشبیه هم دارد).
 رعد: تُندر
 غوغا: آشوب و فریاد، هممه
 غَش کردن: بی‌هوش شدن
 آب غوره گرفتن: کنایه از گریه کردن
 روضه: باغ، در این درس به معنی خطبه‌ای که در مجلس عزاداری بالای منبر خوانده شود.
 محوطه: فضا، جایی وسیع که دور تا دور آن را احاطه کرده باشند، محدوده، پیرامون
 هُل دادن: فشار دادن و به سمت جلو راندن
 کوبه: هر یک از اتاق‌های ویژه مسافر در قطار راه‌آهن

معنی واژه‌ها به ترتیب سطرها

پیام درس

این درس به همه ما می‌آموزد که باید همیشه آماده دفاع از وطن و کشورمان باشیم. دلاوران بسیاری برای آزادی و سرافرازی ایران عزیزمان، مبارزه کردند و از جان خود گذشتند؛ بنابراین ما هم همچون گذشتگان باید همیشه برای سربلندی ایران تلاش و از خودگذشتگی کنیم.

تاریخ ادبیات

کاتب، محمدرضا (۱۳۴۵ هـ. ش)

در تهران به دنیا آمد و از سنین نوجوانی به داستان‌نویسی روی آورد. «پری در آبگینه» و «دوشنبه‌های آبی ماه» از آثار او به‌شمار می‌آیند.